

ST-PIETERSNIEUWSTRAAT, GENT
TELEFOON: 15740 — (4 lijnen)

Abonnementen prijzen:

	Binnenland	Buitenland
1 jaar	104.00 fr.	165.00 fr.
6 maanden	53.00 fr.	83.00 fr.
3 maanden	27.00 fr.	42.00 fr.

VOOR FRANKRIJK EN HET GROOT HERTOGDOM LUXEMBURG: SPECIALE TARIEVEN
POSTCHECKREKENING « HET LICHT » 56733

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij

Het fascisme drijft watens en willens naar den oorlog.

Alleen het vastaanengesloten blok der democratische staten kan een nieuwe slachting verhinderen.

DE KATHOLIEKE VERWARRING IN VLAANDEREN en het korporatisme

door Oscar De Swaef

De verwarring neemt in de Vlaamse katholieke rangen met den dag toe. «Het Volk»-«De Tijd», het blad van de kristen-demokraten, dat enkele dagen geleden niets anders dan wantrouwen koesterde tegenover de katholieke concentratiepogingen, schijnt nu ook te willen bijdragen tot die verwarring.

Dinsdagochtend publiceerde het een hoofdartikel, waarin het in beginsel toelad tot de concentratie met de Vlaamsche-nationalisten.

«Het Volk»-«De Tijd», praat «De standaard» na, die schrijft, dat de onderhandelingen met het Vlaamsche Nationaal Verbond niet afgebroken zijn. Het kristen blad meent nochtans, dat de concentratie er zal komen rond het programma van de katholieke Vlaamsche Volkspartij.

Wat toentertoe de onderhandelingen tussen de K. V. V. en het V. N. V. kenmerkt, is de hoop van elke onderhandelaar dat zijn partij of zijn groep al het voordeel zal halen uit de concentratie.

De gematigde katholieken — en nu

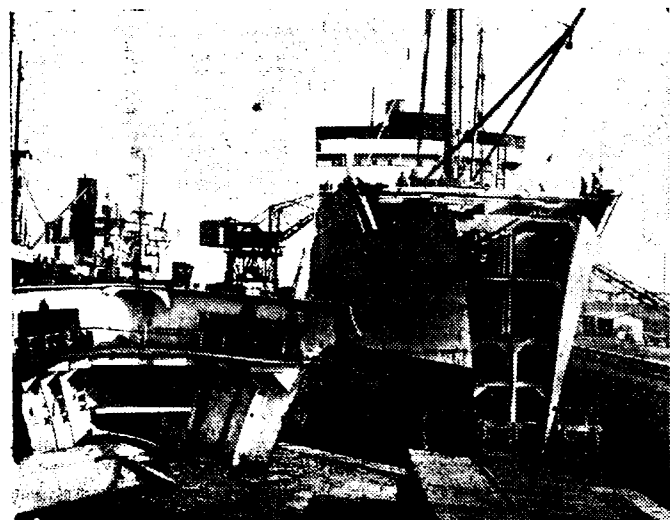
ook de kristen-demokraten, als men «Het Volk»-«De Tijd» moet geloven — rekenen er op, dat de Vlaamsche Nationalisten zoo maar als gewillige schapen naar den katholieken stal zullen terugkeeren.

De heer Sap, die Rex en het akkoord Rex-V. N. V. boven de doopvont heeft gehouden, zoekt zijn voorbeeld in Oostenrijk, of liever in Duitschland. Die wrokke politieke schijn er veel voor te voelen in België de rol te spelen die de katholieke van Popen over den Rijn heeft gespeeld.

De leiders van het V. N. V., want Staf de Clercq is slechts in schijn de groote leider — hij werd om zijn dekonatien baard tot Leider en stroom van meer gevarieerde personen aangesteld — zijn er van hun kant, van overtuigd, dat de Vlaamsche katholieke concentratie koren op hun molen zal zijn.

Vlaamsche katholieken en Vlaamsche Nationalisten spelen tegenover elkaar wat men te Gent «pieperken duik» zou heeten.

(Zie vervolg blz. 2)

CHIRURGIE IN DEN SCHEEPSBOUW

Op een werf aan de Antwerpse haven worden thans met het oog op een grotere snelheid wijzigingen aangebracht aan de romp van de Congo-boot «Leopoldville». — Zooals men bemerken kan werd een stuk van den voorsteven afgezaagd om vervangen te worden door een nieuw deel van 40 meter lengte.

HITLER'S "DRANG NACH OSTEN", DEFINITIEF DEN PAS AFGESNEDEN!

Polen en Roemenië zouden hun grondgebied niet laten gebruiken voor een Duitschen opmarsch naar Rusland

OOK HET ANTI-KOMMUNISTISCH PAKT AFGEWEEZEN

Volgens de «Daily Herald» hebben de ministers van Buitenlandse Zaken van Polen en Roemenië, in een bijeenkomst te Warschau besloten den doortocht van de Duitse troepen te verbieden over Polen en Roemenië in geval van oorlog tusschen Duitschland en de Sovjet-Unie.

Verder zou op dezelfde bijeenkomst

besloten zijn dat Roemenië noch Polen zullen toetreden tot het front tegen het communisme. Beide landen deelen de zienswijze van Engeland, volgens welke het Duitsch-Japanse pakt een bedreiging vormt voor den Europeeschen vrede.

Het labourblad oordeelt dat rijksminister generaal von Blomberg hierdoor zijn geheime plannen voor de opdoeking met betrekking tot een expansiepolitiek in Oost-Europa, die reeds sedert een drietal jaren wordt voorbereid.

WAT VOERT DE FUEHRER IN HET SCHILD?

Op zijn beurt doet thans de diplomatieke korrespondent van de «Daily Express» te Berlijn mededeeling van ernstige geruchten, die in diplomatieke kringen verspreid worden, en dit na een bijeenroeping van de Duitse provinciegeverneurs en de nationaalsocialistische zwaaiers.

Rijkskanselier Hitler zou namelijk zinnens zijn een nieuwe «bom» te laten barsten in de wereld van de politiek.

Labour wint een zetel in Schotland

Bij de tusschentijdse Lagerhuisverkiezing te Greenock, die noodig was geworden door het overlijden van den sekretaris voor Schotland, Godfrey Collins, is de Labourkandidaat Gibson, gekozen met 20.594 stemmen; de nationaal-liberaal Cornelius kreeg er 17.990.

HET GEVAL VAN HET SIAMEESCHE BROEDERPAAR

Reu opname van de beruchte Siameesche broeders in een hospitaal te New York, waar een hunner komt te bezijken. Men weet dat de bejaamde geneesheeren thans de volle maat van hun kunde geven om den anderen in het leven te houden.

OPGEDRAGEN AAN DE PRO-FASCISTISCHE CHANTAGE-PERS

Wat er van het kerkgebouw te Alcala de Henares, waar de doopvont van Cervantes werd bewaard, overblijft na een verwoed rebellenbombardeement.

De Spaansche opstandelingen hebben door middel van een valscheerm in de lijnen der regeringstroepen een bak neergelaten, welke het ontzettend verminkte lijk bevatte van den regeringsgetrouwen vliegenier, José Antonio Galarza, die in hun handen was gevallen.

Het is toch zonderling dat de profascistische pers in België, die zoo graag schrijft over brandende kerken en «roode» gruwelen, van deze monsterachtigheden niets wist te vertellen. Nietwaar «Standaard» en konsoorten?

MADRID HOUDT TRIOMFANTELIJK STAND!

Franco moet er zich rekenschap van geven dat zijn aanval mislukt is

Het "beschavingswerk", der Duitse en Italiaansche vliegers: 2.500 doden onder de Madrileense bevolking

NOG DE BESCHAVINGS-KRUISTOCHT DER SPAANSCH REBELLEN
Tusschen de rebellen-bombardeementen in wordt kortstg in de puinen naar bedolven slachtoffers gezocht.

DE OPSTANDELINGEN IN DEN RUG BEDREIGD

De korrespondent van het Havas-agentschap te Madrid meldt: De tactiek van de witten om in wigvormige formatie zonder achterhoede in Madrid binnen te dringen, schijnt mislukt te zijn.

De nationalisten zijn gestuit op een georganiseerd en goed uitgerust vijand, die in het open veld nog over weinig materieel en weinige ervaring beschikte, maar nu in staat is om de nationalisten in den rug aan te tasten. De roode troepen hebben inderdaad een krachtig offensief ingezet tegen Talavera de la Reina, terwijl zij in de hoofdstad zelf weerstaan.

De witte legers hebben dan ook hun krijgsplan gewijzigd en zijn overgegaan tot een andere verspreiding van hun troepen. In de universiteitswijk werden de Marokkaansche troepen, Regulares en Tercio-afdeelingen, weggetrokken en vervangen door Requetes. (Zie vervolg blz. 3)

von Ossietzky mag den Nobelprijs aanvaarden en naar Oslo gaan De nazi-regering heeft blijkbaar niet anders gedurfd

De Amsterdamsche «Telegraaf» (Zaterdagochtendnummer) brengt een sensationeel interview met von Ossietzky, waaruit vernomen wordt, dat de martelaar der nazibeaelden den hem toegekenden Nobelprijs voor den vrede aanvaarden mag, en meer zelfs, dat hij vergunning krijgt naar Oslo te reizen om den prijs in ontvangst te nemen.

Ossietzky zei, dat hij geen olie op het vuur zou gieten en te Oslo niets zou zeggen, dat de betrekkingen tusschen Noorwegen en Duitschland zou verslechteren.

Het interview geeft ook duidelijk indruk, dat von Ossietzky geenszins van gedachten is veranderd en dat het dus een leugen is te beweren, dat hij nazi zou geworden zijn.

Trouwens, von Ossietzky is niet in vrijheid, zooals Gubbels het heeft willen doen geloven.

Hij verklaarde zelf nog steeds onder politietoelicht te staan.

Het interview werd overigens bijgevoerd door 2 «heeren» van het propagandaministerie en door een beambte van de Gestapo.

De hoofdgeneesheer van het ziekenhuis, waar von Ossietzky wordt verpleegd, zei, dat de zieke beter niet naar Oslo gaan zou en hij hem de reis sterk zou afraden. Maar als von Ossietzky toch gaan wil, zullen wij hem er niet van terughouden, zei de dokter

MADRID SYSTEMATISCH VERWOEST

Geen dag gaat voorbij of een nieuwe wijk van de prachtige stad wordt bestookt door Franco's «beschavings»-vliegtuigen, die overal dood en vernieling zaaien. Hierboven een troosteloze aanblik van de vermaarde Puerta del Sol.

LEON DEGRELLE BIJ HITLER

Het was in Oktober dat hij te Berlijn zijn bevelen ging halen

Leon Degrelle, wiens bijzonderste titels zijn: fascist, leugenaar, lasteraar, zwendelaar en bondgenoot van V. N. V. en Sap, was middenin Oktober een «retraite» gaan doen in een klooster van Holland.

Zoo zei hij ten minste... Enkele dagen nadien kwam het echter uit. De h. Bodart, kristen-demokratisch volksvertegenwoordiger voor Charleroi, maakte openbaar dat Degrelle te Berlijn was gezien geworden.

Aangezien hij van zijn eerste leugenen niet doodgevaallen is, loochende hij. Maar nieuwe «détails» kwamen er, in het nauw gedreven, legde meneer Leon bekendtellen af.

Pierre Daye, rexist en nudist, was hem in Holland komen halen en ze hadden samen een uitstapje gedaan naar Berlijn. Zoo maar...

Als men aan Degrelle vroeg wie hij te Berlijn ontmoet had, antwoorde hij dat hij daar alleen... naar de hoogmis geweest was.

Het lag er vingerdik op dat hij weer gelogen had. Maar, zooals het gewoonlijk gaat in dergelijke gevallen, waren de bewijzen moeilijk om vinden.

Edoch, al loopt de leugen nog worden?

zoo snel, de waarheid achterhaalt haar wel. En eindelijk is het uitgelekt wat te Berlijn gebeurd is.

Inderdaad, de Berlijnsche diensten van de «New-York Herald Tribune» hebben op 26 November laatsteleden aan hun blad het volgende bericht gestuurd:

«Het is interessant te onderlijnen dat de kanselier Hitler onlangs de bijzonderste leiders van de vreemde fascistische bewegingen heeft ontvangen.

Sir Oswald Mosley, leider van het Engelsch fascisme, begaf zich in de maand oktober bij den Führer; Leon Degrelle, chef van den Belgischen groep «Rex», kwam ongeveer tien dagen nadien en mijnheer Mussert, leider van de Hollandische nazis, was er den 16e November.

Deze besprekingen hadden in het grootste geheim plaats en in de Duitse pers verscheen er geen woord over.

De professor Tsankoff, leider van de Bulgaarsche fascist, is gisteren te Berlijn aangekomen en het is waarschijnlijk dat de kanselier Hitler hem eveneens zal ontvangen.

Hoelang zal dat spel nog geduld worden?

EEN MERKWAARDIG STUK WILD

Vrijdag 11. waren de jachtwachters Paul en Theophilus Bosschem op ronde langs de kreek «Grootte Geul» te Assenede. Opeens stonden zij voor een grooten otter, die met een schot in den muil gedood werd. Het dier had naderhand veel beziens.

De Fransche volksfrontregering drijft door in zake de arbitrage-procedure bij arbeidskonflikten

Eerste-minister Blum handelt tijdens een meeting over de sociale rechten en verplichtingen der arbeiders

In de Parijsche Winterbaan had een betooging plaats van het Parijsche Volksfront, waarvoor een reusachtige menschenmassa was opgekomen.

De eerste minister, pgt Blum, heeft er een politieke rede gehouden, waarin hij sprak over de breuk tusschen de arbeidersorganisaties en het patroonsverband.

Hij zegde namelijk, dat het ontwerp werd ingediend tot de verplichte verzoening en arbitrage van alle maatschappelijke geschillen.

Herbij legde hij er echter den nadruk op, dat in strijd met sommige beweringen, door de breuk in de onderhandelingen tusschen het patroonsyndikaat en de arbeidersfederatie, de Matignon-akkoorden geenszins zijn opgelegd; zij blijven gehandhaafd. Enkel de besprekingen betreffende de uitvoeringsmodaliteiten zijn afgesprongen, en de regering heeft onmiddellijk de noodige maatregelen getroffen.

Naast een democratisch stakingsstatuut, zegde Blum verder, zal de regering, in overleg met de korporatieve organisaties, voor het parlement de verplichte arbitrage alsmede wellicht ook binnenkort de gliddende loonschaal doen zegenvieren, ondanks het verzet der werkgevers, en ondanks het feit dat deze opvattingen vroeger zijn bestreden geworden door de arbeidersorganisaties zelf.

Maar met haar nieuwe rechten en aanspraken, besloot de eerste-minister, heeft de arbeidersmassa meteen nieuwe verantwoordelijkheden opgenomen in de samenleving en de nationale inrichting.

Een algemeene staking met bezetting van de fabrieken kan niet meer dinstig zijn, zij is onmogelijk. De nieuwe

vorm van de arbeidersbeweging is een wettige politieke aktie, die moet rekening houden met het geregelde spel van de republikeinsche politieke instellingen, en met de instemming van de andersgezinde massa van de natie.

HET WETSONTWERP

Het wetsontwerp waarvan pgt Blum sprak, houdt 16 artikelen in.

Artikel 1 bepaalt, dat alle kollektieve arbeidsgeschillen moeten worden onderworpen aan arbitrage en verzoeningsprocedures, alvorens tot een staking of uitsluiting mag worden overgegaan.

Indien de kollektieve arbeidsovereenkomst een verzoeningsprocedure bevat, dan moet deze toegepast worden. Is geen enkele procedure opgenomen, dan moet het geschil behandeld worden door de departementale verzoeningskommissie.

(Zie vervolg bladz. 5)

De Thanksgiving-day in de V. S. eischte 109 doden

Evenals ieder jaar heeft ook ditmaal Thanksgiving Day, de jaarlijkse dankdag, op den laatsten Donderdag der maand November, weer tal van slachtoffers geëischt.

In totaal zijn namelijk 109 personen in de Vereenigde Staten om het leven gekomen. De meesten waren het slachtoffer van verkeersongelukken.

DE WINTER maakt DE OUDE BRONCHITES WAKKER

Lijders aan bronchitis, catarrha, asthma, die het slecht jaargetijde vreest, de SIROP des VOSGES CAZE zal u duurzame verlichting en doeltreffende bescherming brengen

Er bestaat een gansche categorie zieken wier toestand gedurende den winter verergert. Het zijn dezen met zwakke luchtpijpen, de «chronische zieken» der ademhalingsorganen: lijders aan bronchitis, catarrha, asthma, windgezwel die, vanaf de eerste koude, opnieuw beginnen hoesten en fluimen. Hun luchtpijpen, verstopt door de slijmen, schuifelen en piepen. Er droge etaalachtige, of vette en rauwe hoest, verscheurt hun borst, en brengt klevrige, soms met bloed vermengde slijmen mede. Door voortdurende te hoesten worden zij aamborstig; hun ademhaling is kort, hijgend. De minste inspanning brengt hen buiten adem en veroorzaakt hevige hartkloppingen. Het hart, vergeten wij het niet, wordt op den duur vermoeid en een gevaarlijke bedreiging, de hartzwakte, weegt op deze zieken.

Wanneer het weder vochtig is verdubbelt hun lijden. 's Nachts worden zij wakker door hevige, verscheurende hoestaanvallen of door verstikkende crises. Zij zitten

recht op in hun bed of loopen door de kamer, met vertrokken gelaat, blauwe lippen en het zweet parelt op hun voorhoofd. Na lange uren komen enkele schuimende of «parelende» fluimen te voorschijn en de crisis neemt een einde, doch den volgenden dag zijn zij gebroken van vermoeidheid, niet in staat te werken.

Hoeveel ongelukkigen die zich aldus den ganschen winter voortstelen, bijna zonder te durven buitengaan uit vrees voor de koude, hoeveel ongelukkigen zouden hun lijden zien ophouden, zouden kunnen komen en gaan als iedereen, indien zij een kuur deden met de Sirop des Vosges Caze.

Vanaf de eerste dagen wordt de hoest gestild

De Sirop des Vosges Caze kalmeert de ontsteking der slijmvliezen, ontlast en zuivert de luchtpijptakken. Zij maakt de slijmen vloeibaar en verwijdt ze, stilt den weerspanningsten hoest, en dit vanaf de eerste dagen.

De Sirop des Vosges verslakt de longen, stelt hun verslapte cellen open voor de lucht, en de zieken zien hun bekendheid langzamerhand verdwijnen; hun ademhaling wordt geleidelijk vol en regelmatig. Hun slaap is opnieuw kalm en weldoend. Het hart wordt niet meer geforceerd; de hart-

kloppingen houden op; de vrees voor hartzwakte wordt opgeheven, de zieken krijgen hun kachten terug. Daarenboven versterkt de Sirop des Vosges de zwakke of beschadigde luchtpijpen en longen; zij belet het hervallen en laat de chronische of occasionele hoestlijders toe hun kwaal te overwinnen, en wonder vrees voor longontsteking de guurheden van den winter te trotseren.

Maar laten wij degenen die de Sirop des Vosges gebruikt hebben aan het woord over de merkwaardige uitslagen van deze krachtige remedie.

Een oude bronchitis die hem niet meer hindert

M. Louis Motre, 15, rue du Chemin de Fer, te Gagny (Seine-et-Oise) leed sedert lange jaren aan een oude bronchitis, opgedaan gedurende den oorlog. Leest wat hij schrijft:

«Bij de eerste koude begon ik zonder ophouden te hoesten, een vreeselijke, schokkende hoest, die mij vermoeide en mijn borst verscheurde. Mijn luchtpijpen piepten en ik had een gevoel van verstikking dat slechts overging nadat ik enkele fluimen had kunnen uitspuwen. Een vriend raadt mij de Sirop des Vosges Caze aan en ik heb er mij uitstekend bij bevonden want onmiddellijk voelde ik mij «verlicht». Mijn hoest was gestild en ik kon eindelijk wat rusten. Ook vang ik mijn behandeling aan van bij het begin van den winter. Met de Sirop des Vosges Caze geen hoestaanvallen meer, geen fluimen, geen slapeloze nachten, ik ben gerust voor ganschen winter.»

Hij stikte

«Ik was een asthmaliider, schrijft Mr. Peroux, Café de la Mairie, te Gourzon (Creuse), en ik kon niet meer ademen. Op sommige oogenblikken dreigde ik te stikken en ik had hoestaanvallen die door niets konden gekalmeerd worden. Na een kuur met de Sirop des Vosges Caze voelde ik

mij wonderbaar verlicht en mijn genezen.»

De hoest gekalmeerd Zij slaapt en werkt

«Sedert jaren schrijft Mv. Stouff, 11, rue de la Gare, te Audincourt (Doubs) had ik een bronchitis, die maar niet wilde verdwijnen, trots al wat ik reeds genomen had. «Morgens was ik zonder krachten en kon ik niet het minste werk verrichten. Dank aan de Sirop des Vosges Caze werd mijn hoest gestild. Ik ben gelukkig, ik slaap, ik werk. Bij de minste prikkeling neem ik een lepel Sirop des Vosges Caze en onmiddellijk is het over.»

Zij had een bronchitis die sedert 22 jaar aansleepte

«Uw Sirop, beste heer, heeft in mijn familie wonderen verricht; dank aan haar heeft mijn vrouw, die sedert 22 jaar aangeslagen was door een bronchitis, de gezondheid teruggevoerd; mijn dochter die twee kinderen heeft, gebruikt men de Sirop van bij het begin eener valling en 24 uur later is ze verduwen. Ik verzeker u dat ik lever zonder brood dan zonder Sirop des Vosges zou zijn.»

LOISEAU, beeldhouwer, 116 de Guernesey.

In duizenden gevallen als deze die zij komt te lezen, heeft de Sirop des Vosges Caze de pruchtigste bewijzen gegeven van haar merkwaardige doeltreffendheid.

Het is de goede Sirop die zelfs daar waar alle andere remedies onmachtig leven, verlicht en geneest: bronchitis, verwaarloosde valling, catarrha, asthma, windgezwel. Zij kunt in volle vertrouwen de krachtige remedie beproeven, die door dertig jaren sukses haar doeltreffendheid bewezen heeft.

15 Belgische frank de GROOTE FLESCHE, alle Apotheken

Sirop des Vosges Caze

Un monde empli
de musique

TELEFUNKEN!

En wereld vol
muziek

Brief en Album van PIERKEN

Het poer

Het poer is een voortbrengsel van het menschelijk ferstant gelijk de taafel van fermeingvuldigheid, de radiejom, de rijkooker, den eeletrischen tram, de dame mee den baart, de vliegevangens, de engelsche week, het faterlant, de suupertaks, de windolie en zooveel andere uitvindingen zonder dewelke da we nemeer zouden kunne leeven en streeven.

En waarom nie dan? Hebbe ze zulder het trapistenbier en de benediekten niet uitgevonden, die tot de groote mijlpaalen van de geschiedenis behooren volgest mijn vader?

Vroeger als het poer nie bestont moesten ze den oorloch voeren mee stokken en saavels. Maar da duurdge tot in het oneindege zool als ge kunt zien aan den honderdjaargen oorloch die nog nie zow gedaen zijn moesten ze er niet uitgescheet zijn om hulderen toer te laten aan de volgede oorlochen die ook hulder plaats onder de zon reeklamederden.

Het poer is geen famielde van het poersuiker en van dedie die poernaakt loopen ook niet.

De poederie is echter eene verre koozjin van het poer, want uitgespreit op het wezen van het vrouwvolk dient hij eveneens om feroeringen te maken.

Onzen Homer zecht da de soldaten veel liever in de poederie zouden werken of in het poer. Maar Piekavet beweert da het alle twee danzereuze artikelens zijn en dade in het poer uw vel kunt laten maar in de poederie uwe onschult en da is nog veel erger zecht hij.

Afijn nu fersta ik waarom da den Broeder altijt tege de Roste zecht: nog eenen die het poer nie uitgevonden heeft.

Moest ik van Teelesoor zijn ik zow hem echter antwoerden da kik daar geel fier op ben en dat ze da achter mijn doot op mijn graf mogen schrijven en da den dienen die het warem water ontekt heeft eenen anderen knuist is of dendien van het poer die de menscheit slechts pijn en smert bezorgt heeft en de heldendaden van Napooliejom en Wilhelmus den tweeden op zijn konsiejense heeft.

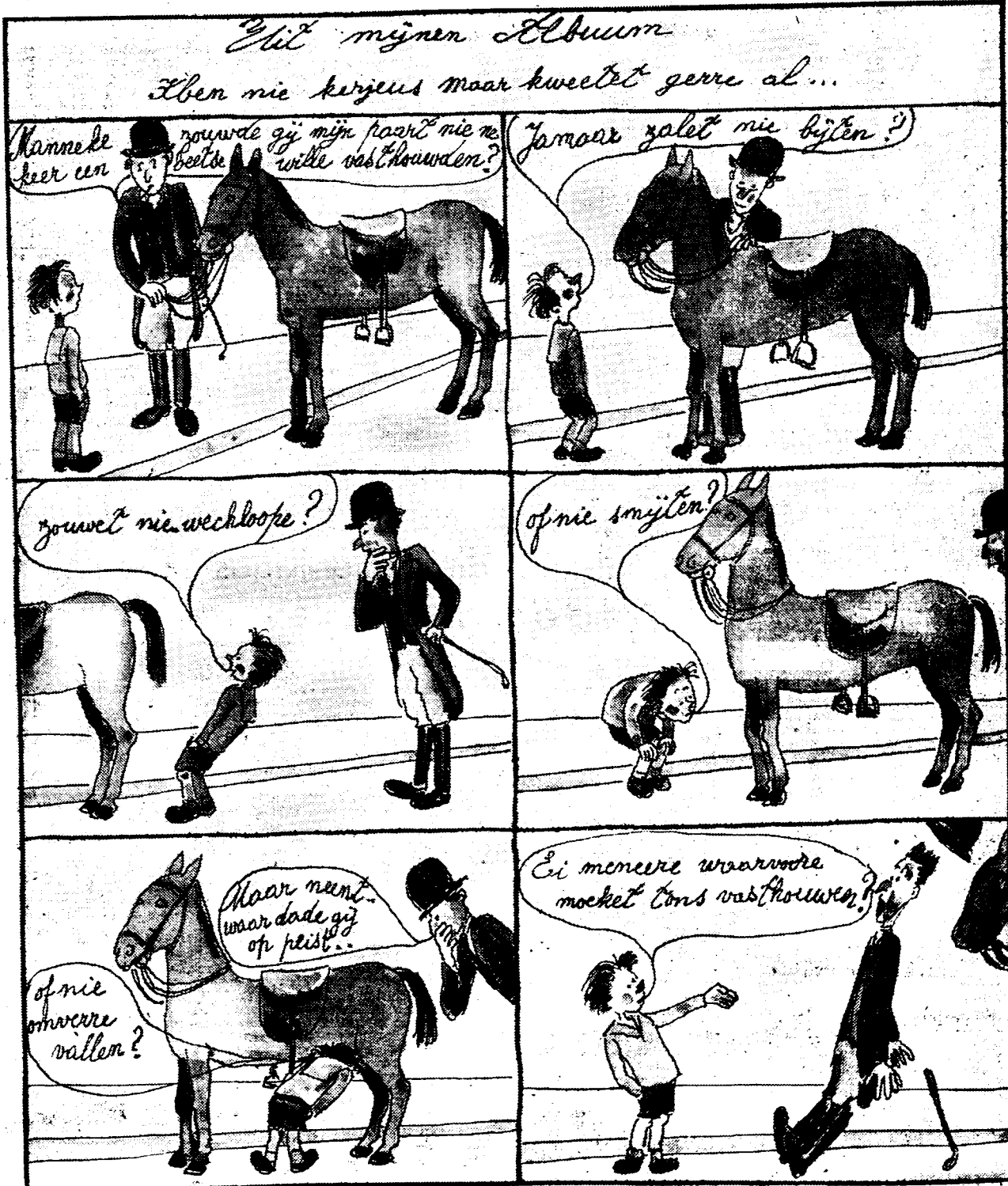
Het poer dient nog veel andere gebruiken.

Poer en konter zecht de franschman maar da is iets anders, gelijk als wanneer dade u den boel liever nie aantrekt.

Eene poerparlee is eene gejeime overeenkomst tusschen den Broeder en den direkteur achter zijne pepieter om de jongens mee een nieuw huiswerk of eene straf te belasten.

Om kort te zijn, als ge van poer hoort, tis gelijk hoe, maakt u uit de gaaten.

Dat is eene wijzen raat die ik u geef.

Het Geestesleven

PALEIS VOOR SCHOONE
KUNSTEN TE BRUSSEL

GEORGES BRAQUE OF HET BESPIEGELEND CUBISME

«In alle tijden heeft het schilderen onder meer bestaan in het vernieuwen der natuur, door de vormen die zij aanbiedt te vervangen door eigen geschapen vormen, welke streven naar een zekere geheimzinnige onafhankelijkheid.»

ANDRÉ LHOÏE: La peinture, le cœur et l'esprit.

De geboorte van het cubisme blijft nog steeds een dier onverklaarbare verschijnselen, waar elke ready-made filosofie der kunst voor steken blijft. Men heeft goed alle theorieën over ras, plaats, tijdsgeslacht, psychologisch moment en wat weet is al, op te roepen, het schampit alles af op dit nuchtere feit, dat in het wonderjaar 1908 twee mensen, die elkaar wildvreemd waren, afzonderlijk en tegelijkertijd de zelfde uitkomst vonden: een probleem, dat hoe scherp ook gesteld, vele oplossingen bood.

Die twee individuen waren Picasso en Braque, die met den razenden hartstocht van zijn Katalaansche temperament in minder dan vijf jaar, al wat levend was aan de Fransche kunst had ingeslikt, verwerkt en uitgespuwd; die El Greco had geassimileerd en Puvion de Chavannes gepluimd; trekt zich achter de Pyrenen terug en zoekt een uitkomst.

Braque, die tot in 1906 samen met Matisse, Derain en andere «Fauves» zijn heil zocht in een zinnestrelende kleur, een zwierige arabesque en een monumentaliteit zonder structuur... veroochment het Fauvisme en zondert zich af in de omgeving van Marseille.

Beiden zochten een nieuwe vormtaal voor hun emotie. Picasso vond die als een schok, bij de ontdekking der negriplastiek. Braque door een strenge, consequente doorvoering der principes van Cézanne.

Gedurende den winter van 1908 stuurde Braque zijn eerste twee landschappen van Estaque naar den «Salon des Indépendants», waar ze met klank gevoerd werden. Matisse spreekt spottend van «des paysages avec des petits cubes». Een criticus werpt zich op het woord en smidt den idioten term «cubisme», die in slaat.

Tenzelfdertijd exposeert Picasso, terug uit Barcelona, de eerste hoekige, geometrische naaktfiguren van zijn «periode nègre».

Het cubisme, de geweldigste omwenteling die de schilderkunst ooit doormaakte, was geboren.

En de twee kunstenaars, wier geestelijke gesterntten elkaar op het éénig juiste moment ontmoetten, vangen eenzelfde kringloop aan. Als een

lichtende komiet schiet het cubisme doorheen de kunstwereld, alles en allen in haar kleuren sloop mee: beeldhouwkunst, beeldhouwkunst, architectuur en sierkunst.

Doch Picasso is een vervaarlijke boze zonder vaste baan, een dwalende ster, die zich langs onberekenbare wendingen beweegt, en alleen door een mirakel steeds opnieuw naar eigen weg vindt.

Braque integendeel beschrijft een zuivere, gave elips, waarvan het voorloop eindpunt feitelijk aansluit bij den aanvang.

Picasso is in de cubistische beweging het strijdend element, het schepend dynamisme, het onrustig zoeken, dat evenzeer destructief werkt, als constructief.

Braque is een factor van blijvend evenwicht, van rustige zekerheid, van bespiegelende overgang aan een Waarheid, die in hem onomschootbaar vaststaat. Dank zij die rituele, orthodoxe getrouwheid aan het systeem bereikt hij de klassieke hoogte, die aan het cubisme weggelgd was.

Maar tevens komt bij hem ook de schaduwrijke van een onoverlegde esthetische het duidelijkst te voor-schijn.

De evolutie nagaan van Braque is tevens de klassieke (niet de complete) geschiedenis der kunst van het cubisme, want nergens komt de strooming zoo homogeen tot uiting als in zijn kunst.

Bij veel van hetgeen hier volgen gaat, weze de lezer echter voortdurend de woorden van Picasso inacht: Les peintres cubistes, stupéfaits de leurs propres travaux, se mirent à écaucher des théories pour les justifier. Cependant le cubisme n'a jamais eu de programme.

Het uitgangspunt dient dus steeds in het schilderij gezocht te worden, de verklaring, de theorie kwam maar achteraf. Dit geldt trouwens niet voor het cubisme alleen.

Eenmaal de andere revolutionaire stroomingen van het begin onzer

GEORGES BRAQUE: Stilleven. 1930. Verzameling Paul Rosenberg. (Afb. II.)

euw, Fauvisme, Futurisme en Expressionisme, was het Cubisme aanvankelijk destructief. De kreet van Juan Gris: «Je ne sais pas encore ce qu'il faut faire, mais je commence à savoir ce qu'il ne faut pas faire», vertolte wonderwel den gemoedstoestand der jongere generatie. (De drie grondleggers van de beweging, Picasso, Braque en Léger, werden allen in het zelfde jaar 1881 geboren). Het ging hun dus allerleest tegen de gezonde waarden. Academicisme en Impressionisme. Het nieuwe zou wel vanzelf ontstaan, nadat het uitgeleefde opgeruimd was. Cézanne en Gauguin hadden den weg gewezen.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

de verdere evolutie van Braque is een eeuwig streven naar dit erre: de driedimensionale natuur constructief herleiden tot een tweedimensionaal vlak. Want in den grond heeft deze cubist nooit in verband met de werkelijkheid verbroken. Zij is echter voor hem niets anders dan een leven-wekende aanleiding.

Om trouw te blijven aan het vlak, moest de derde afmeting (diepte) opgegeven worden. Hier treedt de tweede cubistische periode in. Voor de eerste maal in de kunstgeschiedenis duikt men het aan de vorm te verbodden. De natuurvorm wordt bekeken van uit verschillende gezichtshoeken en uiteengelegd in voor-, zij- en achteraanzicht, die samen één nieuwe, constructieve vorm scheppen. Het vlak blijft (Men zie de kan in fig. II). De lijn krijgt een zekere losheid terug. Licht en donker treden op, echter zuiver schilderkunstig en niet realistisch opgevat. De ruimtetekening ontstaat hier niet door de perspectief maar door de versheid in inschichten der vlakken, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

Braque's eerste «Landschappen te Estaque» synthetiseren sprekend het destructieve van het aanvankelijk destructieve en het constructieve van het latere constructieve. In de landschappen van Estaque en de daaropvolgende werken van Braque en Cézanne, die de voorwerpen inkleurde en de ruimte in de hand bracht, werd de ruimte in de hand gebracht.

contrapuntiek is met een onfeilbare zekerheid neergeschreven, volgens eeuwige formules, die alleen de algere groeipen in zich dragen. Zelfs zou men een dominante harmonie van wit, zwart, café au lait, groen en rose doorheen gansch zijn oeuvre kunnen terugvinden, maar met welke onbedingde verscheidenheid van waarde en sonoriteit is die aangewend.

Het is de geboorte, eerst persoonlijk, van een kunst, die voortgevoerd door Braque heeft gered van het cubistische dogma. Laat hem vijf en twintig jaar lang hetzelfde sterven schilderen met dezelfde vazen, kanten, fruitmanden, appels, peren, mandolines en pijpen... zijn kleur is eeuwig nieuw en nooit is haar tonen ledig uitgezongen. Hij is een der zeldzame cubisten, die aan het droge systeem de emotie der kleur wisten toe te voegen. Deswege wordt hij door de «puristen» met excommunicatie bedreigd, wat hem, u en ons wel onverschillig zal laten.

Over zijn handschrift kunnen we best oordeelen in enkele zeldzame naaktskulpturen, die alle van na 1925 dateren en behooren tot de z.g. klassicistische periode van het cubisme. Hier spelen noch de kleur, noch de constructie een overwegende rol. De lijnen «de langzame spirituele» par excellence, hoe los en soepel ook getrokken, missen wat Jacob Benden zou treffend heeft genoemd «ethische waarde». Zij slingeren tamelijk doelloos en leffelijk over het vlak en nergens voert men de hartstochtelijke spanning, die de hand leidt en de buigingen dwingt. Dergelijke werken zijn niet vrij van een voorlelijk esthetisme, waartegen de cubisten aanvankelijk zoo heftig tekeer gingen.

Meeten raken wij aan de tekortkomingen van Braque in 't bijzonder op de cubisten «de» algemeen. Het is hem bij het vormprobleem gebleven. — Het geweldigste vormprobleem van alle tijden —, maar afgezien van den enormen terugslag op de andere kunsten niet veel meer dan dit. We zullen de mannelijkheid, de strenge lijnen, die de kunstenaar ontkenne, waarvan Braque en de

GEORGES BRAQUE: Naakte vrouw. 1927. Verz. P. Rosenberg, Parijs (Afb. III.)

cubisten een leven lang van strijd en streven hebben bijgegeven. Maar ook denken wij terug aan den Haag, hebben zij niet vertoofd alleen maar een nieuwe (thans reeds oude) instelling op de werkelijkheid. Op afstand gezien blijkt heden reeds, dat het Cubisme niet ontsapt is aan de kwaal, die het Impressionisme ten gronde trof: gemis aan contact met het leven.

Daarom gericht zijn den hartekeer: door den cubistische schilder André Lhoë onlangs geslaakt tijdens een debat te Parijs: Je réclame violement un futur au bout de la symphonie de la pipe cubiste ou encore des brèves inspirations de l'obsédante guitare «indienne».

De is een der aspecten van de tragedie, die de Fransche kunst heden doormaakt: geen stijl om de nieuwe, bruuske opiaaiende levenshouding uit te drukken. De schilders der U. S. S. R. worstelen reeds tien jaar de laatste jaren met de vraag.

Bij ons en in het Noorden staan de kansen dank zij het Expressionisme onbegrijpelijk. Maar, zeg mij, wat is de sociale waarde der levenshouding onzer schilders?

EL.

In de serie «Voorleesboeken» van de bekende uitgeverijmaatschappij G. B. van der Zaan in Den Haag is een nieuw volume verschenen: De Geschiedenis van P. P. P. Pengetje en andere verhalen door P. van Renssen, met platen van P. Cramer (geb. fl. 1.50).

Mevrouw Rie Cramer is een der beste vrouwelijke illustratoren uit Nederland. Haar talent is essentieel illustratief en zij heeft een eigen stijl. Haar fijne fantasie wordt gesteund door een uitgebreide kennis van de prentkunst, vooral van oude miniaturen, Japanse prenten en Engelse Preraphaelieten. Op het gebied van de verlichting van sprookjes heeft zij haar naam wazig veroverd.

Haar fijne fantasie wordt gesteund door een uitgebreide kennis van de prentkunst, vooral van oude miniaturen, Japanse prenten en Engelse Preraphaelieten. Op het gebied van de verlichting van sprookjes heeft zij haar naam wazig veroverd. Haar stijl is zeer zwaar en sober, maar ook opwekkend en fris. Haar tekeningen zijn zeer duidelijk en eenvoudig, maar ook opwekkend en fris. Haar tekeningen zijn zeer duidelijk en eenvoudig, maar ook opwekkend en fris.

Voor enkele jaren heeft zij zich uit de zoetheit van de oververfijnde illustratie afgekeerd en zich toegekeerd aan de kinderliteratuur. Haar tekeningen zijn zeer duidelijk en eenvoudig, maar ook opwekkend en fris. Haar tekeningen zijn zeer duidelijk en eenvoudig, maar ook opwekkend en fris.

Ook in deze nieuwe uitgave zijn naar tekeningen jong en los, sober en aantrekkelijk. De versjes van P. van Renssen zijn aardig en fijn in den toon, leuk en echt in hun afwisseling en fantasie en kinderlijke werkelijkheid. De band van deze serie is sterk van kleur, het papier stevig en dik, de letters groot en donker, het geheel kortom een schat van een geschenk voor onze kleuters.

DE WEG NAAR CULTURELE VOLKSVERHEFFING

Moedertaalonderwijs in Vlaanderen

DOOR Dr. H. J. DE VOS

(Dit artikel is in de nieuwe spelling gesteld.)

Waar de cultuurtaal geteeld en gegroeid is op de bodem van de volkstal, op de plaats waar die, onder de invloed van allerlei omstandigheden, het meest was voortgeleid, aan de bevruchting door factoren van soetheit en geestelijke aard —, in alle ons omringende landen dus — daar kan men zich gemakkelijk indenken, ja daar dringt het zich op als een natuurgegeven, logisch en onafwendbaar, hoe zeer die aanvankelijk tot beschouwen is in de loop van hun leven een aantal generaties op de koninklijke weg van de cultuur te brengen, dat het onderwijs in de Moedertaal, bij elke generatie opnieuw, het groeiproces van taalnatuur naar taalcultuur, van volkstal naar cultuurtaal, moet volgen, wi het als centrum van alle cultuurbemiddeling aan zijn taak niet tekort komen.

Even normaal als het kind, vaak niet zonder schokken en botsingen evenwel, zich aan de samenleving gewent omdat het er niet buiten kan, zo ook groeit zijn streektaal, de taal die hij van moeder leerde, in de hem overal in 't leven omgevende algemene cultuurtaal, hoe zeer die aanvankelijk ook van zijn streektaal mocht verschillen. De taak van degenen die met het Moedertaalonderwijs te maken hebben, is niet meer en niet minder dan die van een vader, die de ontwikkeling stuurt, al maar hoger, al maar breder, al maar dieper.

Hoefte hier nog gezegd te worden, dat met het oog op de taalkonstanten van de volkstal, die in Vlaanderen geen normaal land is? Hoe zou het dat kunnen zijn trouwens, na de eeuwen van volksleiden en geestelijke armoede, waarin een vreemde taal de volkstal als cultuurstrengement verdrongen kon, gehouwen door de verlaten aanvaarding en de doffe apathie der brede volkslagen, — na de eeuw stelselmatige verfransing van een centralistisch regime? Wij weten toch dat zeer onlangs pas, dank zij de Vlaamse Beweging en de veroveringen van de democratie op economisch en sociaal gebied, het taalbewustzijn en de cultuurdrang in gans een volk weer gewekt zijn. En wij weten ook, gelukkig, dat de opgang niet meer te stuiten is, en dat Vlaanderen de kans heeft, wat de taaltoestand betreft, zich tot een normaal land op te werken. Maar intussen moet nog veel opgeruimd worden, dat gisteren nog traditie was, en vandaag in het nieuwe licht van het ontwaakte bewustzijn gezien, voorbijgetreefd verleden is. Daar is ook het feit, dat in Vlaanderen geen op eigen bodem ontwikkelde algemene volkstal bestaat, maar een beschafte omgangstaal, bestaande uit de spreke taal van het kind, zodat de school de nodige voeding ontbeert om zich tot zulke cultuurtaal te ontwikkelen die hem een tweede natuur wordt. Daarmee heeft het Moedertaalonderwijs bij ons voorsoms rekening te houden.

Geen slechte behandelingen meer!

Wij hebben er genoeg van!
Ze spotten met ons!

Wij willen in geen geval gewreven worden met het eerste het beste produkt, dat krassen op ons aluminium achterlaat en er ons dof doet uitzien. JEX alleen houdt ons uiterlijk stralend en ons oppervlak glad. Wij roepen luide uit:

Wij willen allen Jex!

leve JEX!

Per doos van 4 groote rollen : Fr. 3.90
EEN JEX-ROL IS ER TWEE WAARD

Groot : 88, Kazernestraat, Brussel

Notariele aankondigingen

Studie van Notaris FOBE te Gent.

BIJ STERFGEVAL

OPENBARE VERKOOPING

van

WELGELEGEN WOONHUIZEN EN ZAAL-
LANDEN te WAARSCHOOT (Dorp)

Schoolstraat 45 en 46.

Samen groot : 63 A. 70 Ca.

Bewoond en in gebruik zonder geschre-

vene pachtvoorwaarde t/m d'heer Armand

De Backer en d'heer Alois Segers.

Verdeeld in 3 koop.

Slechts ingesteld :

Koop I : 26.700 fr. ; Koop II : 19.00.

Beslissende toewijzing :

VRIDAG 11 DECEMBER 1936.

om 3 uur stipt namiddag ter Notariele

Verkoopzaal te Gent (hoek Winkelstraat

en Reep).

Studie van Notaris FOBE te Gent.

OM UIT ONVERDEELDHEID

TE TREDEN

OPENBARE VERKOOPING

van

BOUWGROND MET WERKHUIS

te ST. AMANDSBERG, Kerkelbergstraat.

Groot volgens meting 115 m² 50

Onmiddellijk beschikbaar

Slechts ingesteld : 5.000 fr.

Beslissende toewijzing :

VRIDAG 11 NOVEMBER 1936.

VRIDAG 11 NOVEMBER 1936.

te 4 uur namiddag ter Notariele Ver-

koopzaal te Gent, Winkelstraat, 843

Gemeente Assenede

Te bevelen :

1. Plaats van gemeentebediende.

Voorwaarden : ouderdom 18 tot 25

jaar, verlengd tot 30 jaar voor oud-strij-

ders of ermede gelijkaardigen.

Drager zijn van een der volgende diploma's :

a) Bestuurlijke wetenschappen, eerste

jaar, jeugdigen van Oost-Vlaanderen;

b) Onderwijzer lager onderwijs of ho-

geren graad;

c) Vrijwillig middelbaar onderwijs.

Verbod handel te drijven of welkdanig

bedrijf uit te oefenen als : verzekering-

gen, geldbeleggingen, zaakwaarnemerij,

enz., door hem zelf of echtgenoot.

De gemeente bewonen binnen de drie

maanden. — Jaarwedde 9.000 fr.

2. Plaats van onderwijzers bij de ge-

meentemelsschool.

3. Desgevallend plaats van onderwijzer-

res bij de gemeentebewoorschool.

Aanvragen met bewijstukken bij aan-

teekenden brief te zenden aan het

Scheepskollege uiterlijk op 15 Decem-

ber 1936.

Op bevel :

Burgemeester en Schepenen,

Th. DE DOBBELAERE.

De Sekretaris,

A. SCHIETSE.

881

BAARDZIEKTE - ECZEMA

NAT EN DROOG ZILT

Wordt in weinigen tijd en zeker

geheel door de zeer geprezen

„ZWAANTJES ZALF“ (Universal Paste),

te bekomen tegen fr. 5 de doos in de

Hoofdepot :

Apotheek STACINO-PETIAU

MAISSTRAAT 4 (Rijthovelaan).

Schrijven tegen fr. 5.50 in portzegels.

Stop ineens dien HOEST

met AKKER's Abdijsiroop!

Gij hoest zoo, de hoestaanvallen worden steeds talrijker en pijnlijker: Wacht niet, morgen is het een bronchiet die chronisch wordt. Neem vanaf heden Akker's Abdijsiroop.

Abdijsiroop wordt erkend als 't doelmatigste geneesmiddel om Uw luchtpijptakken te bevrijden van de slijmen die deze belemmeren en om den hoest ineens te kalmeeren. Zij grijpt in vanaf den eersten lepel en vanavond reeds zal Uw slaap rustig zijn, zonder benauwdheid.

Het geheim der Abdijsiroop bestaat in haar ongeëvenaarde microben-doodende en oplossende eigenschappen, die de valing doen verdwijnen en den hoest doen ophouden, door de slijmen die U verstikken, los te maken en te verwijderen: Abdijsiroop is de werkzaamste remedie tegen aandoeningen als:

Hoest-Griep-Bronchiet-Asthma

De grondig genezende kruiden-werking van Abdijsiroop is nu nog verdubbeld door de krachtigste „hoest-bedwingende“ stof: „codeïne“, welke Apotheker Dumont op bijzondere wijze daaraan heeft toegevoegd. Terecht zegt men nu: 's Werelds beste hoest-siroop is:

AKKER'S

ABDIJSIROOP

door toevoeging der hoest-bedwingende stof „Codeïne“

Per flesch van 230 gram fr. 15.50, 500 gram fr. 26.50, 1000 gram fr. 42.—. Verkrijgbaar in alle Apotheken.

Het is in de Groote Magazijnen

“A l'Innovation,,

dat gij het mooiste speelgoed,

de mooiste poppen,

de mooiste geschenken

zult vinden aan de voordeeligste prijzen

In het NIEUWE CIRKUS te Gent

Het Groot Internationaal CIRKUS

BUSCH

stelt voor

HET VOLLEDIGSTE CIRKUSSPEKTAKEL DER EEUW

2 laatste vertooningen!

Zondag 29 November,

te 3.30 u.

BUITENGEWONE DAGVERTOONING.

te 8 uur

GROOTE AFSCHIEDS-VERTOONING.

Lokatie van 9 uur af. Tel. 200

ZET DE SIROOP OP TAFEL!

Feuilleton van «Vooruit»

66

ARTHUR TILMAN

Schatrijk zonder het te willen

Op een gegeven oogenblik ontwaarde Dodekhan het jonge meisje doorheen de deuropening en hij maakte van een oogenblik onoplettendheid van Manny gebruik om viug een pak kleederen te grijpen en die doorheen de deuropening aan Laura te overhandigen. Zoo ving mogelijk deed zij de kleedere, aan en vervolgens leed zij zich onopgemerkt in het magazijn, alwaar zij zich achter een toonbank schuil hield.

Ondertusschen hadden Jean en Dodekhan het uitzicht aangenomen van werkelijke politie-agenten en Manny keek hen met een glimlach aan. — Goede nieuwelingen, sprak hij vergenoegd. Prachtig van ge: „Goed gekleed. De luitenant Soda zal tevreden over u zijn.

Op dit oogenblik liet zich een overgroot lawaai op de straat hooren. Manny liep naar de deur, terwijl hij uitriep: — Wat gebeurt er? In dit kleine stadje zou de gebeurtenissen zeldzaam en de oude politie-agent is dan ook uiterst nieuwsgierig. De nieuwelingen volgden hem zonder aarzelen...

Rechterover het hotel staat het vol van politie-agenten, religiers, kellers en kammermeiden.

A. deze menschen babbelen en zien er zeer zenuwachtig uit.

Midden in deze groep bevindt zich een zwaarlijvig man, die meer gerucht maakt dan al de anderen samen.

Men hoort zijn grove stem, die uitroept: — Zij bevinden zich in het hotel.

Het is niet anders mogelijk... Hier is John Baldo, die maar niet kan of wil begrijpen dat dezen die hij achtervolgt, spoorloos verdwenen zijn.

De inlichtingen die men hem gegeven heeft, waren immers juist... Hoe hebben zij kunnen ontsnappen?

Want, niettegenstaande zijn bewegingen moet hij er zich stillaan reken-schap van geven dat de vluchtelingen verdwenen zijn.

Men heeft gansch het hotel doorzocht. Niet het kleinste hoekje of kante is verwaarloosd geworden... De kamers die door de drie vrienden: betrokken zijn geworden, waren ledig.

Geen enkele dienstbode uit het hotel, noch ook de bestuurder riet, hebben de minste inlichting kunnen geven... De loopjongen heeft hen wel op een

gegeven oogenblik zien buiten gaan, maar hij beweert stellig dat hij ze insgelijks opnieuw zien binnenkomen heeft.

Manny loopt tot bij de groep en vraagt wat er gebeurd is.

Men legt hem het geval uit en hij ondervraagt verder:

— Met hoeveel waren zij?

— Drie, mijnheer, een lady en twee gentlemen.

Manny keert zich tot de nieuwelingen en zegt: hen:

— Waarde vrienden, er komt een gekke gedachte in mijn brein op.

— Hoezoo?

— Ik vraag mij af of de vluchtelingen geen schuilplaats gezocht hebben in mijn magazijn.

Jean en Dodekhan voelen zich nu beven. De politiemann stelt hen echter oogenblikkelijk gerust:

— Ja, begrijpt gij, nieuwelingen die om kleederen komen vragen... Maar ik vertederde de blik toe en wedervoert: — Gij hebt het gezegd, waarde broeder, ik ook heb dorst...

— Er bevindt zich ginder een bar. De oogen van Manny kijken gretig naar de drinkgelegheid, terwijl hij mompelt:

— Ja, daar ginder bevindt zich een bar. — Indien gij wildet met ons samen een glaasje drinken, „ergent“? Manny ziet er besluiteloos uit. Zijn tong glijdt over zijn lippen en zijn nieuwsgierig trillen.

Zij moeten kost wat kost hier vandaan komen, maar daarom is het noodig Manny voor eenige oogenblikken te verwijderen.

Dodekhan mompelt dan ook: — Ik heb dorst.

De oude politie-agent werpt hem een vertederde blik toe en wedervoert:

— Gij hebt het gezegd, waarde broeder, ik ook heb dorst...

— Er bevindt zich ginder een bar. De oogen van Manny kijken gretig naar de drinkgelegheid, terwijl hij mompelt:

— Ja, daar ginder bevindt zich een bar. — Indien gij wildet met ons samen een glaasje drinken, „ergent“? Manny ziet er besluiteloos uit. Zijn tong glijdt over zijn lippen en zijn nieuwsgierig trillen.

— Hewel?

— Hewel, wedervoert hij. Ik mag dit nie, doen. De luitenant Soda heet: mij het bevel gegeven mij niet te verwijderen... Ik mag het magazijn niet alleen laten, want er worden nog nieuwelingen verwacht.

Dodekhan blijft zeer kalm en ver-volgt:

— Ho, indien het alleen dit is dat u verhindert een glaasje te drinken, kunnen wij een overeenkomst sluiten.

— Hoezoo, mompelt Manny?

— Wij kunnen ons in twee groepen verdeelen.

— Hoezoo?

— Ja, gij zult voorafgaan, terwijl mijn vriend en ik op het magazijn zullen letten... — Ho, een man alleen is daar toe voldoende.

Manny richtte zich fier op en antwoordde:

— Gij hebt misschien gelijk, ik ken den dienst sinds jaren...

De ex-galeboef maakte een buiging en hernam:

— Dus gaat gij eerst een glaasje drinken.

— Goed zoo. Ik ga tot ginder, drink een glas en kom aanstonds terug, want nog nimmer, gedurende zijne lange loopbaan had hij zulks ontmoet.

Na een zucht te hebben geslaakt, zegde hij:

— Nu, ik ga naar de bar, tot straks. Van zodra Manny de deur van de herberg had geopend keerde Dodekhan zich naar Jean en hij zegde:

— Wij hebben geen tijd te verliezen. Op een signaal van hem verscheen Laura op den drempel.

Daar er echter nog eenige personen voor het hotel stonden, die over de gebeurtenissen spraken, keek zij angstig deze richting uit terwijl zij bevestigde zegde:

— Ho, ik durf niet buiten komen, men zal zien dat ik een vrouw ben...

Dodekhan drong aan, maar het lange meisje deed geen schrede vooruit.

Ploetseling hoorde men van uit het magazijn een deur opengaan.

— Ho, iemand komt binnen, riep Laura vervaard uit, terwijl zij vlug tot achter een toonbank liep...

— Vlucht, laten wij haar volgen, riep Jean uit.

(Vervolgt).

FRANKENHOFF & Co

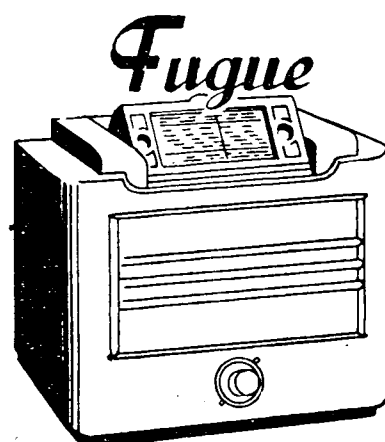
48, ONDERBERGEN — 48 — GENT

ALLES	WINTER 1936	KREDIET
OP	10 FR.	AAN
KREDIET	PER WEEK	ALLEN
Tel. 14037	PARDESSUS WINTERMANTELS PELSEN	Toegang vrij

PHILIPS

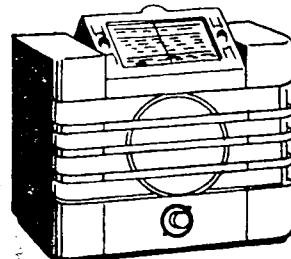
SYMPHONISCHE SERIE

ALLE TOESTELLEN
MET KORTE GOLF
Een toestel zonder korte golf
is verouderd...

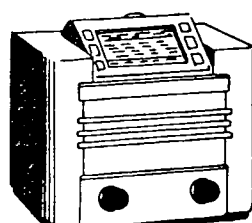
Type 898
7.250 Fr.
of 290 Fr. per maand

Sonate

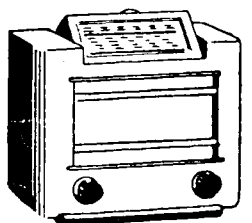
Type 796
3.425 Fr.
of 143 Fr. per maand

Rondo

Type 695
2.575 Fr.
of 108 Fr. per maand

Prelude

Type 456
1.950 Fr.
of 85 Fr. per maand

OPGELET!

De toestellen, welke onder den vast-gestelden prijs worden aangeboden, kunnen slechts toestellen van vroeger jaren zijn.

Koopt een toestel van Philips' Symphonische Serie 1937. Ge zijt dan zeker iets goeds hebben gekocht en voldaan te zijn over Uw koop.

terug te zenden aan PHILIPS, Belg N.V. Anderlechtstraat, 37, Brussel

NAAM .....

ADRES .....

STAD .....

(147

Verantwoordelijke uitgever: H. Vercauteren, Sint-Pietersnieuweweg 4, Gent.